

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir,

Judecătorii: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 21 din 21 decembrie 1942, în cauza penală în privința lui

Cupciac Andrei xxxxx, xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de recurs în anulare: 11.07.2018 – 18.09.2018

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 21 din 21 decembrie 1942, Cupciac Andrei a fost condamnat în baza art. 58-1 „b” Cod penal al RSFSR, la pedeapsă capitală.

2. Potrivit sentinței, Cupciac Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, fiind mobilizat la 23 iunie 1941 în armata roșie, în luna februarie 1942, a fost delegat împreună cu un grup de ostași în s. Carpovka, regiunea Stalingrad, la muncă în cariera de extragere a nisipului pentru necesitățile frontului și nedorind să-și exercite serviciul militar, la 02 septembrie 1942, când armata germană a ocupat s. Carpovka, el s-a predat nemților.

Ulterior, a acceptat propunerea nemților și a devenit polițist în lagărul din apropierea localității Berezovskii, r-nul Calaci, unde se dețineau prizonierii armatei roșii, aflați în plen.

La 22 noiembrie 1942 unitățile armatei roșii au ocupat localitatea Berezovskii, inculpatul Cupciac Andrei fiind reținut ca polițist.

Prin acțiunile sale, inculpatul Cupciac Andrei a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 58-1 „b” Cod penal al RSFSR, trădare de patrie.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, declară recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Cupciac Andrei.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că în materialele dosarului nu se conțin probe care ar confirma că inculpatul Cupciac Andrei, prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența

statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, deci probele administrate nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 58-1 „b” CP al RSFSR.

Sușține recurentul, că sentința de condamnare a fost pronunțată luându-se la bază declarațiile inculpatului, nefiind cercetate și alte mijloace de probă.

Concomitent, instanța de judecată a încălcat dreptul inculpatului la apărare, deoarece cauza a fost examinată în lipsa apărătorului, prezența căruia era obligatorie.

Astfel, consideră recurentul că, condamnarea lui Cupciac Andrei constituie un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 21 din 21 decembrie 1942, Cupciac Andrei a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de „trădare de patrie” în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Cupciac Andrei în baza art. 58-1 „b” Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există

circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului militar al armatei nr. 21 din 21 decembrie 1942, cu încetarea procesului penal în privința lui Cupciac Andrei xxxxx, condamnat în baza art. 58-1 „b” Cod penal al RSFSR.

Cupciac Andrei xxxxx, este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 septembrie 2018.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor